

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om kreditaktiebolag, m. m.

I en den 8 februari 1963 dagtecknad proposition, nr 43, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om kreditaktiebolag;
- 2) lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse;
- 3) förordning om ändrad lydelse av 12 § reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning; samt
- 4) förordning om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riksförsäkringsverkets fonder.

Ifrågavarande författningsförslag är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

om kreditaktiebolag

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

I fråga om aktiebolag, som har till ändamål att driva lånerörelse och att genom utgivande av obligationer eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar upplåna för verksamheten erforderliga medel men i vars verksamhet bankrörelse icke ingår (kreditaktiebolag), skall gälla vad angående aktiebolag i allmänhet är föreskrivet i den mån ej annat följer av vad nedan stadgas.

2 §.

Göres för registrering av kreditaktiebolag ansökan om godkännande av stiftelsehandlingar efter vad i lagen om aktiebolag är stadgat och finner registreringsmyndigheten hinder icke möta mot godkännande av handlingarna, skall den med eget yttrande underställa Konungen förslaget till bolags-

ordning. Konungen prövar, om förslaget överensstämmer med lag och författning så ock om och i vad mån med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse särskilda föreskrifter i bolagsordningen må erfordras. Vid godkännande av förslag till bolagsordning äger Konungen föreskriva, att bolaget ej utan särskilt medgivande av Konungen må driva verksamheten längre än viss tid.

Vad i första stycket stadgas skall i tillämpliga delar gälla jämväl vid ansökan om registrering av ändring i bolagsordning, varigenom tidigare registrerat aktiebolag blir att anse som kreditaktiebolag.

Bolagsordning för kreditaktiebolag må ej ändras utan Konungens godkännande.

3 §.

Har Konungen föreskrivit att kreditaktiebolag ej må utan särskilt medgivande driva sin verksamhet längre än viss tid och fortsätter bolaget verksamheten efter utgången av denna tid, äger Konungen förordna, att bolaget skall träda i likvidation. Driver kreditaktiebolag eljest sin verksamhet i strid mot lag eller författning eller bestämmelse i bolagsordningen, äger Konungen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärd för rättelses vinnande. Vidtages ej åtgärd som nu sagts inom den bestämda tiden, äger Konungen förbjuda, att bolagets verksamhet fortsättes, och förordna, att bolaget skall träda i likvidation.

Har Konungen meddelat förordnande att kreditaktiebolag skall träda i likvidation, utser Konungen tillika en eller flera likvidatorer att verkställa likvidationen. Med avseende å denna skall så anses som hade förordnandet meddelats av rätten. Likvidator äger av bolaget uppbära arvode till belopp som bestämmes av Konungen.

4 §.

Konungen äger medgiva kreditaktiebolag undantag, helt eller delvis, från vad i lag stadgas rörande skyldighet för aktiebolag att verkställa avsättning av vinstmedel med hänsyn till förhållandet mellan bolagets skulder och summan av aktiekapital, reservfond och skuldregleringsfond.

5 §.

Kreditaktiebolag skall stå under tillsyn av bankinspektionen såframt ej Konungen, om så från allmän och enskild synpunkt finnes utan olägenhet kunna ske, medgiver befrielse därifrån. Sådant medgivande lämnas för viss tid eller tills vidare.

Ledamot av eller befattningshavare hos bankinspektionen må ej vara ledamot i styrelsen för eller anställd hos kreditaktiebolag. Ej heller må ledamot av eller befattningshavare hos bankinspektionen vara aktieägare i sådant bolag.

Med avseende å tillsynen skall gälla vad nedan stadgas i 6—14 §§.

6 §.

Bankinspektionen skall övervaka att bolaget i sin verksamhet ställer sig till efterrättelse de lagar och andra författningar, som hava avseende å kreditaktiebolag, ävensom den för bolaget gällande bolagsordningen samt de föreskrifter, som med stöd av stadgande i lag eller bolagsordning meddelats av bolagsstämman eller styrelse.

Det åligger inspektionen att jämväl i övrigt med uppmärksamhet följa bolagets verksamhet i den mån så erfordras för kännedom om de förhållanden, som kunna inverka på bolagets säkerhet.

Inspektionen är icke på grund av vad här föreskrivits pliktig att övervaka iakttagandet av bestämmelser, som avse enskild aktieägares rättigheter eller skyldigheter i förhållande till bolaget eller till annan aktieägare eller som angå bolagets inre angelägenheter.

Inspektionen äger, där så finnes erforderligt, förordna en revisor att med övriga revisorer deltaga i granskningen av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt bolagets räkenskaper. Inspektionen äger när som helst återkalla förordnande som här avses och i stället utse ny revisor.

7 §.

Har styrelse, verkställande direktör eller bolagsstämma fattat beslut, som står i strid mot lag eller bolagsordning, må bankinspektionen förbjuda verkställighet av beslutet. Inspektionen må ock förelägga styrelsen eller verkställande direktören att, om beslut som nyss sagts gått i verkställighet, göra rättelse där så kan ske samt att fullgöra vad styrelsen eller verkställande direktören åligger enligt lag eller bolagsordning. Sådant föreläggande må dock icke, utom vad angår innehållet av vinst- och förlusträkning eller balansräkning, av inspektionen meddelas i fråga om i lag givna föreskrifter, vilkas överträdande är belagt med straff.

Ändå att avvikelser från lag eller bolagsordning icke skett, äger inspektionen meddela de erinringar i fråga om bolagets verksamhet, som inspektionen kan finna påkallade.

Där inspektionen så finner erforderligt, må inspektionen meddela närmar föreskrifter om sättet för förande av bolagets räkenskaper, om förvaring av värdehandlingar och om inventering av dessa.

8 §.

Bankinspektionen äger sammankalla bolagets styrelse, när sådant prövas nödigt. Har styrelsen icke efterkommit av inspektionen framställd begäran om utfärdande av kallelse till extra bolagsstämma, må kallelse utfärdas av inspektionen.

Den som enligt av Konungen meddelade bestämmelser har befogenhet att företräda inspektionen äger närvara vid bolagsstämma eller av inspektionen utlyst styrelsesammanträde och deltaga i överläggningarna.

9 §.

Bolagets styrelse och verkställande direktör åligger:

att när som helst för den befattningshavare hos bankinspektionen, som enligt av Konungen meddelade bestämmelser har att i sådant avseende företräda inspektionen, hålla bolagets kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning;

att å tider, som inspektionen bestämmer, och enligt av inspektionen fastställda formulär upprätta och till inspektionen insända översikter, utvisande bolagets tillgångar och skulder, ävensom uppgift om villkoren för lån som bolaget upptager och utlämnar;

att, så snart det kan ske, till inspektionen insända i avskrift styrelsens och verkställande direktörens förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning, revisionsberättelsen med tillhörande handlingar ävensom protokoll över förhandlingarna vid ordinarie bolagsstämman;

att jämväl i övrigt meddela inspektionen eller sådan befattningshavare därstädes, som ovan sagts, alla de upplysningar rörande bolaget, som av dem äskas; samt

att, där inspektionen finner anledning till antagande att bolaget gjort sådana förluster att tio procent av aktiekapitalet förlorats, på inspektionens

anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detta.

10 §.

Träder bolaget i likvidation, äger bankinspektionen förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden med rätt att yttra sig till protokollet samt att i övrigt övervaka likvidationen.

Likvidatorerna skola bereda ombudet tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av ombudet begärd upplysning angående förvaltningen ej av likvidatorerna förvägras.

Inspektionen äger under bolagets likvidation i avseende å likvidatorer och bolagsstämma enahanda befogenhet som, innan bolaget trätt i likvidation, enligt denna lag tillkommer inspektionen beträffande styrelse, verkställande direktör och bolagsstämma.

11 §.

Bankinspektionen äger förelägga vite vid meddelande av föreskrift eller förbud enligt denna lag.

12 §.

Talan mot bankinspektionens beslut enligt denna lag föres hos Konungen genom besvär. Inspektionens beslut skall lända till efterrättelse utan hinder av att talan däremot föres, om ej Konungen annorlunda förordnar.

13 §.

Styrelseledamot, likvidator eller befattningshavare hos bolaget, vilken uppsåtligen eller av grov vårdslöshet till bankinspektionen eller den befattningshavare hos inspektionen som företräder denna meddelar oriktig eller vilseledande uppgift angående omständighet varom det ålegat honom att lämna upplysning, straffes med dagsböter eller fängelse.

14 §.

Till bestridande av kostnaden för bankinspektionens tillsynsverksamhet skall varje kreditaktiebolag, som omfattas av tillsynen, årligen erlægga bidrag efter visst, för bolagen lika förhållande till sammanlagda beloppet av bolagets egna fonder och skulder vid utgången av nästföregående kalenderår, dock icke över tre tusendels procent. Närmare föreskrifter om fastställande och erläggande av bidrag meddelas av Konungen.

Det åligger bolaget jämväl att till revisor och ombud som förordnats enligt 6 eller 10 § utgiva ersättning med belopp som inspektionen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1963 och skall äga tillämpning jämväl i fall där sådan ansökan som avses i 2 § gjorts dessförinnan men godkännande av stiftelsehandlingar eller registrering av ändring i bolagsordning ännu icke skett.

Genom den nya lagen upphäves lagen den 14 juni 1946 (nr 313) om hypoteksaktiebolag.

Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433)
om försäkringsrörelse**

Härigenom förordnas, att 274 § lagen den 17 juni 1948 om försäkringsrörelse¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

274 §.

Vid envar tidpunkt skall ett be-
lopp motsvarande försäkringsfonden
för livförsäkringar vara redovisat i
följande slag av värdehandlingar:

1. obligationer eller — — — av
staten;

2. obligationer utfärdade av Sve-
riges allmänna hypoteksbank, ko-
nungariket Sveriges stadshypoteks-
kassa, Svenska bostadskreditkassan
eller Svenska skeppshypotekskassan
eller av *hypoteksaktiebolag*, som en-
ligt vad därom finnes stadgat står
under tillsyn av *bank- och fondin-
spektionen*;

3. av riksbanken — — — kunna
medgivas.

Utan hinder — — — i aktier.

Med försäkringsfond — — — åter-
försäkringsgivares ansvarighet.

(Föreslagen lydelse)

274 §.

Vid envar tidpunkt skall ett be-
lopp motsvarande försäkringsfonden
för livförsäkringar vara redovisat i
följande slag av värdehandlingar:

1. obligationer eller — — — av
staten;

2. obligationer utfärdade av Sve-
riges allmänna hypoteksbank, ko-
nungariket Sveriges stadshypoteks-
kassa, Svenska bostadskreditkassan
eller Svenska skeppshypotekskassan
eller av *kreditaktiebolag*, som enligt
vad därom finnes stadgat står under
tillsyn av *bankinspektionen*;

3. av riksbanken — — — kunna
medgivas.

Utan hinder — — — i aktier.

Med försäkringsfond — — — åter-
försäkringsgivares ansvarighet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1963.

¹ Senaste lydelse se SFS 1961: 610.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 12 § reglementet den 28 maj 1959 (nr 293)
angående allmänna pensionsfondens förvaltning

Härigenom förordnas, att 12 § reglementet den 28 maj 1959 angående allmänna pensionsfondens förvaltning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

12 §.

Fondstyrelse må placera de under styrelsens förvaltning stående medlem

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av *hypoteksaktiebolag*, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av *bank- och fondinspektionen*;

2. i obligationer — — — om återlån.

I den — — — eller postgirokonto-

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Fondstyrelse må placera de under styrelsens förvaltning stående medlem

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av *kreditaktiebolag*, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av *bankinspektionen*;

2. i obligationer — — — om återlån.

I den — — — eller postgirokonto-

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder

Härigenom förordnas, att 9 § reglementet den 26 maj 1961 angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

9 §.

Fondfullmäktige må placera fondmedel

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av *hypoteksaktiebolag*, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av *bank- och fondinspektionen*;

2. i obligationer — — — under 7. omförmäles.

Placeras medel — — — kunnat betingas.

(Föreslagen lydelse)

9 §.

Fondfullmäktige må placera fondmedel

1. i obligationer utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller av *kreditaktiebolag*, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av *bankinspektionen*;

2. i obligationer — — — under 7. omförmäles.

Placeras medel — — — kunnat betingas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås att gällande lag om hypoteksaktiebolag ersättes med en lag om kreditaktiebolag av i huvudsak samma innehåll som den nuvarande lagen men med ett annorlunda bestämt tillämpningsområde. Den nya lagstiftningen är närmast föranledd av att ett antal aktiebolag för långfristig kreditgivning tillkommit, vilka anskaffar medel för utlåningen genom obligationer eller liknande förskrivningar men inte faller under lagen om hypoteksaktiebolag.

Lagen om kreditaktiebolag är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1963.

Rörande motiveringen för det i propositionen framställda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa
att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 19 mars 1963

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Fahlander, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Nils Theodor Larsson, Gorthon och Palm;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Sköldin, Persson i Appuna*, Berglund, Hagnell, Carlsson i Stockholm, Lindkvist och Börjesson i Falköping.

* Ej närvarande vid justeringen.